

КОНСУЛТАТИВНО УКАЗАНИЕ

Рискове, свързани с изпирането на пари/финансирането на тероризъм, произтичащи от приключването на преходния период, определен в Регламента за пазарите на криптоактиви и възможните облекчителни мерки

Преходният период, определен в Регламента за пазарите на криптоактиви, ще приключи в целия Европейски съюз на 1 юли 2026 година¹. След тази дата дружествата трябва да получат лиценз за доставчици на услуги за криптоактиви съобразно изискванията на Регламента за пазарите на криптоактиви, за да продължат да предоставят такива услуги на територията на ЕС.

Настоящото указание има за цел да разясни рисковете, свързани с изпирането на пари/финансирането на тероризъм, настъпващи след приключването на преходния период, както и да определи мерки за смекчаване на рисковете, които могат да бъдат предприети от сектора на търговия с криптоактиви, от органите, упражняващи надзор върху борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма и органите за финансово разузнаване, за да се противодейства на тези рискове, с цел гарантирането на координирани, съобразени с бъдещите предизвикателства и основаващи се на оценката на риска действия, насочени към съхраняването на целостта на финансовата система в ЕС.

Преустановяването на извършването на дейности от нелицензирани доставчици на виртуални услуги (VASPs) по прехвърлянето на капитали и преструктурирането на пазара, следващи настъпването на крайния срок за лицензиране съгласно Регламента за пазарите на криптоактиви, ще доведат до значителни структурни изменения в системата на пазара на криптоактиви на територията на ЕС. Напускането на пазара от страна на нелицензираните доставчици на виртуални услуги по прехвърлянето на капитали, прехвърлянето или прекратяването на значителен обем от правоотношения с клиенти и концентрацията на дейността по сключване на сделки с криптоактиви върху малък брой лицензирани доставчици на услуги за криптоактиви (CASPs) ще окажат значително въздействие върху функционирането на пазара.

При преминаването на клиентите на нелицензираните доставчици на виртуални услуги към други доставчици на услуги за криптоактиви, доставчиците на услуги за криптоактиви следва да извършват индивидуални оценки на риска съгласно основания на риска подход, като полагат съответната грижа за клиента съобразно установените рискове. Тези клиенти не следва да бъдат обект на формална оценка на риска.

Таблицата по-долу описва подробно потенциалните рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризъм, произтичащи от края на преходния период, заедно с предложените мерки относно неоторизираните VASP, оторизираните CASP и надзорните

¹ Преходният период, определен в Регламента за пазарите на криптоактиви се отнася до уредбата на редовно придобитите права съгласно чл. 143 (3) от Регламент (ЕС) 2023/1114 (MiCAR), който допуска доставчиците на услуги за криптоактиви, действащи съгласно приложимия национален закон преди 30 декември 2024 г. да продължат да предоставят услуги до 1 юли 2026 година.

органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и органите за финансово разузнаване (FIU).

	рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризъм	Мерки за смекчаване на риска
Нелицензирани VASPs	<p>Риск от отслабване на контрола за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма по време на прехода:</p> <p>Скъсяването на сроковете за прекратяване на дейностите може да натовари параметрите за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма в критичен момент. Това е особено важно за субекти, за които преди това е било установено, че имат недостатъци в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.</p>	<p>Надежден контрол за прекратяване и борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма: Когато съгласно приложимите национални правни рамки са установени планове за прекратяване, дружествата следва да прилагат тези планове по структуриран и добре документиран начин, за да гарантират организираното прекратяване на дейностите. По време на целия процес на прекратяване и докато всички регулирани дейности бъдат прекратени, дружествата следва да поддържат адекватно управление и ресурси за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и да осигуряват засилено наблюдение.</p>
	<p>Риск от укриване на незаконни потоци при излизане от пазара:</p> <p>Внезапните излизания от пазара могат да намалят прозрачността върху потоците от активи и взаимоотношенията с клиентите, създавайки възможности за укриване, бързо движение на незаконни средства, и избягване на санкции.</p>	<p>Поддържане на актуална информация за клиентите и задължения за докладване: По време на процеса на прекратяване, предвиден съгласно приложимите национални правни рамки, и докато всички регулирани дейности бъдат преустановени, дружествата следва да осигурят спазване на задълженията за борба с</p>

		изпирането на пари и финансирането на тероризма, включително изискването за подгържане на актуална информация за комплексна проверка на клиента (КПК) и за идентифициране и докладване на подозрителна дейност.
Лицензирани CASPs	Внезапни промени в експозицията на риск: Промените в бизнес моделите и клиентските портфейли след решения за оторизация могат да доведат до съществено различни рискови профили. Това включва потенциална концентрация на клиенти с по-висок риск сред продължаващи дейността си или новооторизирани CASP.	Осигуряване на способността на системите за наблюдение на транзакциите да се справят с увеличени обеми трансфери на криптоактиви: CASP, които привличат нови клиенти от неоторизирани доставчици на виртуални услуги (VASP), трябва да осигурят съответната мащабируемост на своите средства за контрол и за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и да подгържат адекватен персонал и системен капацитет за управление на увеличените натоварвания.
	Натиск върху капацитета за наблюдение на транзакциите: Бързият приток на клиенти може да натовари системите за наблюдение на транзакциите и ресурсите за съответствие, което може да изисква подходящи корекции, за да се гарантира, че свързаните с тях рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризъм продължават да се управляват ефективно.	Укрепване на процесите за адаптация и интеграция на риска: Засегнатите CASP трябва да прилагат ефективна комплексна проверка на клиента (CDD) и да осигурят правилно интегриране на входящата информация за риска на клиентите. Клиентите на VASP не трябва да бъдат подлагани формална оценка на риска единствено въз основа на техния произход, а да бъдат оценявани индивидуално съгласно

		<p>подход, основан на оценка на риска, като се прилага засилена проверка, когато се установят по-високи рискове</p>
<p>Надзорни органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма</p>	<p>Наличие на слепи зони по надзора по време на излизането от пазара и консолидацията: Едновременното прекратяване на дейността на неоторизирани VASPs и привличането на големи обеми клиенти от CASPs може да доведе до нови предизвикателства по отношение на надзорната видимост по отношение на прехвърлянето на клиенти, миграцията на риска и непрекъснатостта на съответствието.</p>	<p>Фокус върху процесите на прекратяване, основан на оценка на риска: Когато е разрешено съгласно приложимите национални правни рамки, надзорните органи следва да дават приоритет на надзора върху планирането на излизане и прехвърлянето на клиенти от неоторизирани VASPs, за да гарантират, че контролът върху борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма остава ефективен и че има пълна прозрачност на пазарните промени.</p>
	<p>Непоследователно прилагане на стандартите за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма спрямо субекти на надзор по време на преходния период: Различията в надзорните подходи по време на фазите на лицензиране и ликвидация могат да доведат до неравномерно смекчаване на оценката на риска в различните държави членки, увеличавайки възможностите за регулаторен арбитраж и незаконна експлоатация.</p>	<p>Засилена надзорна координация и непрекъснатост на контрола: Надзорните органи следва да осигурят тясна координация между юрисдикциите, за да поддържат видимост върху субектите, които напускат пазара, и тези, които приемат клиенти на неоторизирани VASP, включително чрез навременно споделяне на информация и координирани надзорни действия, когато е уместно, с цел да се даде възможност за идентифициране на съществени рискове между субектите и разбиране на развиващите се модели на</p>

		<p>риск. По-специално, надзорниците за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма следва да вземат предвид как паричните потоци от процесите на ликвидация влияят върху рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма за CASP.</p>
<p>Органи за финансово разузнаване (FIU).</p>	<p>Поява на нови или променящи се типични характеристики на случаите свързани с масови трансфери: Преразпределението на клиентските бази може да бъде използвано за прикриване на незаконни потоци, включително чрез бързо движение на активи между множество CASP или юрисдикции, което само по себе си може да предизвика увеличен обем на докладваната дейност</p>	<p>Засилено сътрудничество и обмен на информация: FIU биха могли да осигурят ефективно трансгранично и вътрешно сътрудничество, за да поддържат видимост на потоците, свързани с излизащи VASP и/или приемащи CASP, включително своевременно разпространение на разузнавателна информация, когато бъдат установени рискове.</p>